

Onderwerp

Markt en standplaatsen

Opsteller	Michelle van Amerongen	Behandeldatum	17 maart 2020
Programma	Openbare Ruimte	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	B. Velthuis	Dossiernummer	

Advies

1. De Nadere regels standplaatsen Nijmegen 2020, met inbegrip van de Toelichting bij de Nadere regels, vast te stellen.
2. Het Standplaatsenbeleid Nijmegen 2017 en de beleidsregels standplaatsen, beide vastgesteld op 7 november 2017, in te trekken.

Aan de raad voor te stellen

1. De Marktverordening Nijmegen 2020 inclusief de toelichting, vast te stellen;
2. De Marktverordening Nijmegen 2017A, in te trekken.

Aanleiding

Juni jl. lag de nieuwe marktverordening ter besluitvorming voor in de raad. Er werden tijdens de behandeling in de raad vragen gesteld over de voorliggende verordening en de samenhang en verschillen tussen marktplaatsen en standplaatsen. Afgesproken is de marktplaatsen en standplaatsen en de daarop van toepassing zijnde regelgeving en beleid gezamenlijk ter besluitvorming voor te leggen. De nadere regels voor standplaatsen ter besluitvorming in het college en ter informatie aan de raad en de marktverordening (met regels voor de marktplaatsen) ter besluitvorming in de raad.

Standplaatsen

In 2017 is het Standplaatsenbeleid Nijmegen vastgesteld door het college. Het beleid blijkt echter voor meerdere uitleg en interpretatie vatbaar. Het is onduidelijk voor ondernemers en moeilijk uitvoerbaar. Dat heeft ook geleid tot gerechtelijke procedures. Het beleid moet helder zijn en de procedure van verdeling van standplaatsen moet transparanter plaatsvinden. Met gelijke rechten voor alle geïnteresseerde ondernemers.

Marktverordening

De huidige marktverordening is vastgesteld in 2017. Actualisatie en verduidelijking is wenselijk en noodzakelijk. De marktverordening is een zogenoemde *autonome verordening*: een verordening die de gemeenteraad op grond van artikel 149 van de Gemeentewet maakt omdat hij haar in het belang van de gemeente nodig oordeelt, niet omdat een hogere wettelijke regeling dat vereist. Na vaststelling van de Marktverordening 2020 door de gemeenteraad wordt het marktreglement vastgesteld door het college. Het voorgestelde reglement bevat regels over het gedrag op de markt en over het aanvragen, verlenen, weigeren, schorsen en intrekken van organisatievergunningen en marktplaatsvergunningen.

Beoogde impact

De voorgestelde besluiten dragen bij aan zorgvuldige, efficiënte en transparante procedures voor aanvraag en besluitvorming van marktplaatsvergunningen, organisatievergunningen voor markten/themamarkten en standplaatsvergunningen. Voor ondernemers zorgt het voor duidelijke regels en transparante procedures voor de verdeling van vergunningen.

Argumenten

STANDPLAATSVERGUNNINGEN (KADER APV) **NADERE REGELS STANDPLAATSEN**

1.1. Heldere regels

Het huidige beleid is een mix van visie en beleidsregels. Dat geeft verwarring over uitleg en interpretatie van regels. Waardoor deze in uiterste geval moest worden geïnterpreteerd door de rechter. Met input van recente jurisprudentie en ervaringen van de afgelopen jaren zijn nadere regels opgesteld die duidelijk en leesbaar zijn. Tevens is een toelichting bijgevoegd om de regels nog meer te verduidelijken. Deze regels vervangen het huidige beleid.

1.2. Gelijke kansen op schaarse vergunningen

Een standplaatsvergunning is een zogenaamde schaarse vergunning. Dat is een vergunning waarvan er maar één of een beperkt aantal kan worden verleend terwijl er meer potentiële gegadigden zijn¹. Op grond van de Dienstenrichtlijn² moeten we bij het verlenen van een schaarse vergunning voldoen aan het gelijkheidsbeginsel. Het bieden van gelijke kansen houdt in ieder geval drie concrete verplichtingen in tegenover de gegadigden: (1) bied ruimte om naar een beschikbare vergunning mee te dingen; (2) maak vooraf kenbaar door een passende mate van openbaarheid dat één of meer schaarse vergunningen beschikbaar zijn, in welk tijdvak aanvragen ingediend kunnen worden, hoe deze worden verdeeld over de gegadigden en welke criteria daarbij gehanteerd worden, zodat de gegadigde zijn aanvraag daarop kan afstemmen; en (3) laat de duur van een vergunning niet onbepaald en maak deze niet buitensporig lang, zodat de vergunninghouder niet onevenredig wordt bevoordeeld ten opzichte van andere gegadigden. Deze punten zijn alle drie uitgewerkt in de nadere regels voor standplaatsen.

1.3. Duidelijk overzicht van standplaatsen Nijmegen

Op basis van het huidige beleid kan een ondernemer voor elke willekeurige locatie (buiten het centrum) een vergunning aanvragen voor een standplaats. Per aanvraag wordt bekeken of deze gehonoreerd kan worden. Dit kost veel tijd om te onderzoeken en kost de ondernemers geld aangezien leges verschuldigd zijn bij het indienen van een aanvraag ongeacht of de aanvraag leidt tot de verlening van een vergunning. Er ligt nu een duidelijk limitatief overzicht van alle standplaatsen in Nijmegen. Op andere locaties is geen standplaats mogelijk. Standplaatsen die onderdeel zijn van een evenement vallen hier niet onder. Deze worden vergund in de benodigde evenementenvergunning.

¹ Schaarse vergunning: uitspraak ABRvS 2 november 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2927, *Speelautomatenhal Vlaardingen*.

² Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt, beter bekend als de Dienstenrichtlijn, verplicht EU-lidstaten tot het vrijgeven van hun dienstenmarkt, ten gunste van aanbieders in andere lidstaten.

1.4. Transparante procedure verdelen beschikbare standplaatsen

Op grond van artikel 10 van de Dienstenrichtlijn moet een vergunningstelsel dat ziet op de verdeling van vergunningen niet discriminerend zijn, objectief, duidelijk en ondubbelzinnig, vooraf openbaar bekendgemaakt, transparant en toegankelijk. Er zijn verschillende manieren om te bepalen welke aanvraag vergund wordt. We hebben ervoor gekozen om te loten. Iedere vergunbare aanvraag heeft hierdoor een gelijke kans.

1.5. Standplaatsen in het centrum: welke houden en welke (op termijn) verdwijnen

In het huidige standplaatsenbeleid is het maximum van 8 standplaatsen opgenomen voor het centrum. Er is opgenomen dat *“bij het aflopen van vergunningen opnieuw wordt beoordeeld of voor de betreffende locatie al dan niet opnieuw een vergunning wordt verleend. Dit zal leiden tot (geleidelijke) afname van het aantal vaste standplaatsen in het centrum”*.

Vanwege de toenemende druk op de openbare ruimte (door met name toename bezoekers, evenementen en andere activiteiten in de binnenstad) is er noodzaak tot het optimaliseren van loopstromen. Tevens moet de beleving van de historische binnenstad worden bewaakt. Tegelijk horen de standplaatsen ook bij een levendige binnenstad en ze hoeven dus zeker niet allemaal te verdwijnen. Er is nagegaan waar de druk op de openbare ruimte het grootste is en waar het zicht op historische panden het meest wordt belemmerd. Op basis daarvan is bepaald op welke locaties, na het aflopen van de huidige vergunning, opnieuw vergunningen kunnen worden verleend. Op basis daarvan blijven er (na het aflopen van de huidige vergunning termijn) 5 vaste standplaatsen in het centrum.

1.6. Standplaatsen winterseizoen in het centrum

In huidige beleid standplaatsen wordt aangegeven dat er geen nieuwe vaste en geen incidentele standplaatsvergunningen in het centrum meer worden verstrekt. Daarmee is er ook in het centrum geen mogelijkheid om bijvoorbeeld in de winter een oliebollenkraam te zetten. Die mogelijkheid willen we toch bieden. Op Plein 1944 en de Waalkade is een nieuwe locatie voor het innemen van een standplaats aangewezen, specifiek voor het winterseizoen.

2.1 Intrekken huidig beleid

De Nadere regels standplaatsen Nijmegen 2020 met de daarbij behorende Toelichting vervangt het Standplaatsenbeleid 2017 en de beleidsregels standplaatsen, beide vastgesteld op 7 november 2017. Juist deze regels leiden tot onduidelijkheid en om die reden wordt voorgesteld het Standplaatsenbeleid 2017 en de Beleidsregels standplaatsen, in te trekken.

MARKTPLAATSVERGUNNINGEN (KADER MARKTVERORDENING)

3.1. Behoefte aan verduidelijking

In de voorgestelde Marktverordening Nijmegen 2020 staan verwante onderwerpen zoveel als mogelijk bij elkaar. De Marktverordening is tevens voorzien van een toelichting. De marktverordening is overzichtelijker en de relatie met het marktreglement is duidelijker gemaakt. Draagt daarmee bij aan een zorgvuldige, efficiënte en transparante procedures

voor aanvraag en verlening van marktplaatsvergunningen. Daarmee is de voorgestelde marktverordening overzichtelijker en inzichtelijker dan de huidige.

2.1 Intrekken huidig beleid

De Marktverordening Nijmegen 2019 vervangt de Marktverordening Nijmegen 2017A. Wij stellen de raad daarom voor de Marktverordening 2017A alsmede de Beleidsregel handhaving Marktverordening Nijmegen 2017A, in te trekken.

Kanttekeningen

STANDPLAATSEN

1.1 Vergunning termijn standplaatsen blijft 5 jaar

Het bieden van gelijke kansen voor ondernemers houdt ook in dat de duur van een vergunning niet onbepaald en niet buitensporig lang mag zijn. De vergunninghouder mag niet onevenredig wordt bevoordeeld ten opzichte van andere gegadigden.

In het huidige standplaatsenbeleid is daarom al vastgelegd dat de standplaatsvergunning wordt verleend voor een termijn van maximaal 5 jaar.

Recent is in een rechtszaak tussen gemeente Nijmegen en een standplaatshouder door de rechter bepaald dat de periode van vijf jaar een redelijke termijn is. Ook is de rechtbank van oordeel dat de financiële gevolgen van ondernemers (door het beperken van de termijn naar 5 jaar) niet opwegen tegen het feit dat bij een langere duur van de vergunning een onevenredige bevoordeling ten opzichte van andere gegadigden kan bestaan. Om bovenstaande redenen houden we vast aan de maximale vergunning termijn van 5 jaar.

1.2 Verdeling middels loting

Het vergunningstelsel moet borgen dat er geen willekeur kan plaatsvinden. De Dienstenrichtlijn bepaalt niet hoe de vergunningprocedure moet verlopen. Er zijn verschillende manieren om te bepalen welke aanvraag vergund wordt. We hebben ervoor gekozen om te loten. Iedere vergunbare aanvraag heeft hierdoor een gelijke kans. Andere oplossingen waarbij bijvoorbeeld punten worden verdeeld voor uitstraling van de kraam of er andere criteria worden bepaald hebben al snel een subjectief karakter en leiden wederom tot willekeur.

1.3 Standplaatsen in het centrum

In het huidige beleid is al aangegeven dat het gewenst is het aantal standplaatsen in de binnenstad te laten afnemen. Vanwege de toenemende druk op de openbare ruimte (door met name toename bezoekers, evenementen en andere activiteiten in de binnenstad) is er noodzaak tot optimaliseren van loopstromen. Tevens moet de beleving van de historische binnenstad worden bewaakt. Tegelijk horen de standplaatsen ook bij een levendige binnenstad en ze hoeven dus zeker niet allemaal te verdwijnen. Er is nagegaan waar de druk op de openbare ruimte het grootste is en waar het zicht op historische panden het meest wordt belemmerd. Betreffende standplaatshouders vallen onder het opgenomen overgangsrecht en kunnen hun huidige vergunning termijn gewoon benutten.

1.4 Standplaatsen Muntweg tijdens concerten worden opgeheven

Conform het huidige beleid worden standplaatsvergunningen verleend om langs de Muntweg te staan met een standplaats tijdens concerten op de Goffertweide. Er is echter

geen limiet opgenomen over het aantal beschikbare standplaatsen. De openbare ruimte is hier echter beperkt en ook de hoeveelheid afval in de aanloopstraten rondom het concert en van en naar de standplaatsen is enorm. De inzet van toezicht en handhaving op deze locatie neemt toe terwijl deze inzet op deze dagen juist nodig is bij deze popconcerten. Vanwege openbare orden en veiligheid wordt voorgesteld deze locaties voor standplaatsvergunningen niet meer beschikbaar te stellen. De standplaatsen beschikbaar voor de huidige geplande concerten (in mei en juni) worden nog vergund aangezien deze onder het overgangsrecht vallen. In overleg met de organisatoren van de betreffende concerten kan gunning van de standplaatsen mogelijk worden meegenomen in de af te geven evenementenvergunningen.

1.5 Standplaatsen winterseizoen

In het huidige beleid standplaatsen wordt aangegeven dat er geen nieuwe vaste en geen incidentele standplaatsvergunningen in het centrum worden verstrekt. De reden hiervoor is voornamelijk de toenemende druk op de openbare ruimte en het beschermen van het uiterlijk aanzien van historische gebouwen. Het is echter ook passend en gewenst en een toevoeging op het aanbod in de binnenstad om standplaatsen in de winter te hebben die een specifiek winter gerelateerd thema bieden, bijvoorbeeld een oliebollenkraam. De nu opgenomen locaties voor standplaatsen in het winterseizoen leiden niet tot een onevenredige druk op de openbare ruimte en tasten ook niet het uiterlijk aan van historische gebouwen.

MARKTPLAATSEN

1.1 Verschil maximale vergunning termijn tussen markt en standplaatsen

De maximale termijn vergunning voor een standplaatsenvergunning is 5 jaar. De maximale termijn voor marktstandplaatsen is, als vastgesteld in de marktverordening, 10 jaar. Ook voor de voormalige wijkmarkten (Leuvensbroek, Danielsplein, Meijhorst) wordt in de nadere regels standplaatsen een langere termijn aangehouden, te weten 10 jaar. Hiermee behouden deze standplaatsen een vergelijkbare positie met de warenmarkt in de stad. De marktstandplaatsen hebben dus een langere maximale vergunning termijn. Hiermee beogen we de markten te behouden voor binnenstad en wijken. Enerzijds om het bestaande assortiment aan te vullen. Anderzijds dragen juist deze markten bij aan de levendigheid in de stad en de wijken en zijn zij in de wijken van belang voor de sociale cohesie.

3.1 Reikwijdte Marktverordening

Naast de centrummarkten vallen de wijkmarkten Hatert en Lent onder de nieuwe Marktverordening. Op de andere wijkmarkten zijn maximaal 7 standplaatsen in gebruik en om die reden worden deze marktplaatsvergunningen de komende periode omgezet naar een standplaatsvergunning.

Financiën

Dit voorstel zal budgettair neutraal worden uitgevoerd. Er vindt wel een verschuiving plaats van inkomsten van het programma economie en toerisme (waar de marktgelden op worden geboekt) naar het taakveld overige belastingen (precario).

Vervolg

1. Na vaststelling door het college van de “Nadere regels standplaatsen Nijmegen 2020” worden deze gepubliceerd op overheid.nl
2. Alle huidige vaste en tijdelijke standplaatshouders worden per brief geïnformeerd over de belangrijkste wijzigingen
3. Marktkoopliden worden middels een flyer geïnformeerd dat de “Marktverordening 2020” ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.
4. Na vaststelling van de “Marktverordening 2020” door de gemeenteraad, komt het “Marktreglement 2020” ter vaststelling in het college. Wij zullen na besluitvorming de raad informeren over het Marktreglement 2020.

Bijlagen

1. Nadere regels standplaatsen Nijmegen 2020 inclusief bijlagen en toelichting
2. Raadsvoorstel vaststellen Marktverordening 2020
3. Marktverordening 2020
4. Toelichting Marktverordening 2020